

دیوانی مہ ولہ وی

کو کردنہ و و لیکو لینه و و لیکدانہ و و و ہر گیرانی
دو کتور محہ مد صدیقی موفتیزادہ

محمد علی قرہ داغی

نامادہی کردو و و پیدا چو و تہ و

بہرگی دو و ہم

دپوانه وله وکی

کو کردنه وه و لیکۆ لینه وه و لیکدانه وه و وهر گێرانی
دو کتۆر محمه د صدیقی موفتیزاده

محمه د علی قه ره داغی

ئهمداسی کارای نه کادیمیای کوردی

ئاماده ی کردو وه و پیندا چوو ته وه

به رگی دو وه م

دیوانه ولی

ناوی کتیب: دیوانی مهوله وی

لیکۆله ره وه: دوکتۆر محهمه د صدیقی موفتیزاده

ئاماده کردن و پیداجوونه وهی: محهمه د عه لی قهره داغی

به رگی دووهم

تایپ و دیزاین: ناوه ندی پراگه یاندنی ئارا

تۆبه ی چاپ: یه که م ۲۰۱۷

له به ریوه به رایه تیی گشتی کتیبخانه گشتییه کان ژماره سپاردنی

(۱۸۵۳) ی سالی (۲۰۱۷) ی پی دراوه

© سه رجه م مافه کانی ئەم به ره مه مه پارێزر او ه بۆ نوو سه ر

رینگه نادریت به له چاپدانه وه و کۆبیکردن یاخود دابه زاندنی له سایت و تۆره کۆمه لایه تیه کاندایا، یاخود خویندنه وه ی به ده نگ بۆ میدیاکان به مه ر شێوازێک بێت. سه رینچیکاریش روو به رووی سزای یاسایی ده بێته وه.

جدول فهرست نسخه‌ها

نسخه‌ی (ب)

۱	په شیو وینه‌ی ویم نشته بیم خجل
۲	پای شادیم دیسان ماران گه‌سته‌وه
۳	ناره‌زویی نازیز وه‌نهم سه‌رداوه
۳	ها من، ها، من وار گه‌رمیش زور ناوهرد
۴	هرچه‌نی نا‌کاو ده‌ماخم ته‌م بی
۵	نایینه‌ی کامل نازیزه‌که‌ی فهرد
۵	کام ساران صه‌د ره‌نگ نوور په‌یدا وه‌شتن
۶	پیشانیم هه‌وه‌س زانووش جازمن
۶	به‌رزان هیتلال
۷	فهل نه‌و پاییز تازه که‌رده‌ن مه‌یل
۸	ده‌رد وه بان ده‌رد زامان کاری
۸	وه‌ش نامای وه خه‌یر هه‌ی به‌رگوزیده
۹	وه‌فای چه‌رخ چه‌پ راس بی‌تان و پون
۹	دله، وه‌رده‌ی نه‌فس گونا‌ه ناوهرده
۱۰	جه من تا دووری نهر صه‌د فرسه‌نگ بو
۱۱	ها، ته‌ن نه‌لوه‌دای زندگانیش که‌رد
۱۱	چه‌رخه، یه‌تونی نه‌ی مه‌یله که‌ردی
۱۲	شنه‌فتم، گیانم بالا توول نه‌ی
۱۳	را جه‌عفر نا‌باد سارای گه‌رمی مه‌یل
۱۴	هه‌ی، هوو، های چه‌ندین نامان خه‌به‌ری
۱۴	شادی گه‌رد خه‌م چون نه‌دو جه‌ باد

پیرستی هونراوهگان

ئ

- ۱- ناخ پەي خەلۆهتێ
- ۲- ناخ جە ناخ! چراخ!
- ۳- ئاره زوومه ندیم
- ۴- ئاره زووی نازیز
- ۵- ئاره زووی ئامای
- ۶- ئازارم جە ویم
- ۷- نازیز بێ مهیلێت
- ۸- نازیز! تایی رشتەیی
- ۹- نازیز! تەن وه نیش
- ۱۰- نازیز! دیارەن
- ۱۱- نازیز! فیراقت
- ۱۲- نازیز! کام هون بی
- ۱۳- نازیزم! ئامای
- ۱۴- نازیزم ئاهیر
- ۱۵- نازیزم بهستەن
- ۱۶- نازیزم بهستەیی
- ۱۷- نازیزم خالّ خاس
- ۱۸- نازیزم گەردەن
- ۱۹- نازیزم مه هوش
- ۲۰- نازیز نامەکەت
- ۲۱- نازیز وهس بووزەم
- ۲۲- نازیز وه مەرگت
- ۲۳- نازیز هیجرانت
- ۲۴-
- ۲۵- ئاماوە وه هار
- ۲۶- ئای چەند سەر
- ۲۷- ئای کئی بئی
- ۲۸- ئایینەیی زوهوود
- ۲۹- ئایینەیی کامل
- ۳۰- ئەدای پەشێوی
- ۳۱- ئەر سەد نامت
- ۳۲- ئەر گیان کیشانیچ
- ۳۳- ئەلعه جەب دیدەم
- ۳۴- ئەلماس ناوەک
- ۳۵- ئەمجار سەختتەرەن
- ۳۶- ئەنیس خەیاڵ
- ۳۷- ئەوجا بەزمگەیی
- ۳۸- ئەو جای میرشکار

فیرستی دیوانه دهنوسه کانی مهولهوی له گهڻ

دیوانه چاپییه کهیا

پیتی (ئهلف)

نوسخه و لاپه ره													سه رغه زه ل	ژ
ز	ر	ذ	د	خ	ح	ج	ج	ث	ت	پ	ب	الف		
۱۳۴	۱۸	-	۱۴۲	-	۳	-	-	۳۰۱	-	-	۳ ۱۰۱	۴۲	ناره زووی نازیز وه نه م سه رداوه	۱
-	-	-	-	-	-	-	-	۲۲۹	-	-	۷۲	۵۷	ناره زووی نامای مه رگ ویت که رده ن	۲
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۵۷	ناخ، په ی خه لوه تی بدیام وه بی خه م	۳
۱۰۸	۱۸۸	-	۱۱۷	۲۱	-	-	-	-	-	-	۳۱	۵۵	ناخ، چراخ! ج ناخ؟ ناخ په ی ناخداری	۴
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	-	۱۵	ناره زوومه ندیم جه حه د ویه رده ن	۵
۱۶	۱۳	۹۴	۱۷	-	۶	-	-	۲۲۷	-	-	۲۲	۵	نازیز! دیاره ن، واده ی لوامه ن	۶
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۲۵	نازیز! ناھیر دووری بالای تو	۷
۵۳	۱۰۷	۱۴۶	۴۹	-	-	۲۰	-	-	۳۸	۱۲	۴۰	۲۷	نازیزم! نامای، نای بی قه رارویم!	۸
۲۱	۲۳	۱۳۱	۲۱	-	-	-	۳۰	۲۶۶	-	۶	۲۵	۲۹	نازیز! تن وه	۹

به‌شی لیکدانه‌وه‌کانی

حه‌فته‌نامه‌ی

کوردستان

له م پارچه دا وا دهرئه که ویی که خودالیخوشبوو مهوله وی رویشتووہ بو لای نازیزی و، له و کاته دا خیالی نازیز له دهوارا بوون، وهختی که مهوله وی ئه گاته بهروه، له ریکاوه ناگا، نازیزی له پالی دهواریکا چاوپئی ئه که ویی، که ئه چیتته ریوه، ئه نجا له پاشا ئه م پارچهی خواره وه به و بونه وه ئه هونیتته وه ئه لی:

نازیزی سوسنه خال، دیمه نی جوان و رووناکی خوی له گوشه ی دهواراندا، وه کو خه یالی روخساری مانگی، له دلی رهش و تاریکی مندا دهرخست؛ زه وی شانازی ئه کرد که پی نازک و شیرینی وه ک بلووری به سه را دانه نا و تیپه ری ئه کرد. گوشه ی دهسمالی رهشی، که دابووی به سه ردا، به شنه ی شه مال ئه له رایه وه و، جه مینی سپی و بی خهوشی، وه کو ئاوی ژیان له تاریکیدا، ئه دره وشایه وه؛ له و کاته دا بو دلنه وایی کردنی من، که دوورکه وتوو و تازه هاتوو بووم، به دیاری، تیری روانینی چاوی مهستی بو خستم؛ با وه کوو منیش وه کو دلبروانی تر، هر به چاوپیکه وتنی بالای نازیز گیانی خوم، له دس دا وخستمه بهر پییه وه و مردم، به لام زور چاک بوو، که به مردنیش تیریکم له دهستی نازیزه وه خوارد و له گه ل خوما بو یادگار بردم.

چون چیره ی خه یال روخساره که ی ویش
 نه توی په رده ی دل (مه عدوومی) دلریش
 نمانا جه مین شای سوسنه خالان
 که م که م نه گوشه ی لای سیامالان
 زه مین میننه ت بار پا مه نیا و مه ویه رد
 جار جار وه رووی ناز باوشین مه که رد
 نه توی تاریکی تای (شه ده) ی بیگه رد

له تافهت چون ئاو حهيات مهوج مهوهره
غهریو بيم چه نيم كه ره م نمانا
وه سه وقات په ريم خه دهنگي شانا
نه ر صه د چون ياران، گيان ته سليم كه ردم
خاس بي په ي يادگار خه دهنگي وه ردم!

پیرستی هۆنراوهکان

- ۶۲۳ ناره زووت که ردهن چه نی خهستهت بهی...
 ۱۰۴ ناره زوومه ندیم جه حد ویه ردهن .....
 ۸۱ ناره زوومه ندیم جه حد ویه ردهن .....
 ۶۵۸ ناره زووی دیدار یارانم که ردهن .....
 ۷۲۱ ناره زووی نازیز وه نه م سهرداوه .....
 ۶۳ ناره زووی نازیز لیمی سهرداوه .....
 ۲۱۹ ناره زووی نازیز وه نه م سهرداوه .....
 ۸۳ ناره زووی نازیز وه نه م سهرداوه .....
 ۱۱۴ ناره زووی نامای مهرگ ویت که ردهن .....
 ۸۵ ناره زووی نامای مهرگ ویت که ردهن .....
 ۸۸۱ ناپۆ یهک جیلوهش ها نه رووی کاردا .....
 ۱۵۷ ناری، تا په ی ئه و من رۆمه ن چون شه و ...
 ۸۶۴ نازاد بیت جه به ند به سته ی په یمانه .....
 ۴۷۲ نازادکه ر چون دل به ند بیان جه به ند .....
 ۴۸۱ نازار بی په ریش مژهی خه میدهم .....
 ۱۴۷ نازار دابۆ تای زلف زه نجیرت .....
 ۹۲ نازار دابۆ تای زلف زه نجیرت .....
 ۲۷۲ نازار نه دۆ هیچ سای گه ردهن زه رد .....
 ۱۱۶ نازارم جه ویم بیزارم که ردهن .....
 ۸۶ نازارم جه ویم بیزارم که ردهن .....
 ۱۲۶ نازلیان نه به ند تای رشته که ی تو .....
 ۸۸ نازلیان نه به ند تای رشته که ی تو .....
 ۷۵۴ نازیز بی خه وەر، مه ی نه ت باخه وەر .....
 ۸۱۰ نازیز بۆ جاری پا بنیه ر پێشدا .....
- ۸۰ ای یار بودیار بیو او دیار.....
 ۷۸۷ ناخ په ی لیلایی، نازیز وه ختشن .....
 ۴۸۸ ناخ په ی خه لوه تی بدیام وه بی خه م .....
 ۷۹ ناخ په ی خه لوه تی بدیام وه بی خه م .....
 ۱۰۱ ناخ جه ناخ، چراخ! ناخ په ی ناخدارئ! ...
 ۷۹ ناخ جه ناخ، چراخ! ناخ په ی ناخدارئ! .....
 ۶۴۴ ناخ داخان نیشاط جه بیخ کهنده ی ونم .....
 ۳۵۷ ناخ زانایی ئه و چیش که روو چه نی؟! .....
 ۴۸۴ ناخ مه یل تازهن پاسه که ردهن پیت .....
 ۵۹ ناخ هیزی زه وی ده روونم که م بوو.....
 ۸۷۵ ناخ! جه ی ته دبیره، داخ! جه ی ته قدیره .
 ۷۵ ناخ! چی بکه م له گه ل پیزانیی ئه و.....
 ۱۵۳ ناخ! قوه ی زه مین ده روونم که م بی .....
 ۶۲۵ ناخ! من و شه ووال هه ردوو، هه مفر دین ...
 ۷۷۴ ناخ! په کجار داخی تو سه وه زن فه له ک! ...
 ۷۱۱ (ناخ) نه جه هد و جه خت (داخ) زامهت سه خت
 ۹۱ ناخر سه فه رهن، را خه یلی دوورهن .....
 ۸۲۳ ناخر گه رمیان سارپیش که رد زامت .....
 ۹۶ ناخر نازیزم ته وانا م چوونه ن .....
 ۷۶۳ ناخر: سه ره شقه ن په ری مه یخواران .....
 ۷۸۷ ناخر، نه ک ئیمه یی داخ نه دلینمی .....
 ۶۶۲ ناخر، نازیزم ته وانا م چوونه ن؟ .....
 ۱۴۳ ناخر سه فه رهن، را خه یلی دوورهن .....
 ۸۵۵ نارام و قه رار پیم عه تا که ری .....

سوپاس و پيژانين

● كه سه رقالي ليكۆلئينه وهى ديوانى مهولهوى بووم و سه رچاوه م بو
كوكرده وه لاي خوالئخوشبوو دوكتور كه مال فوئاد ئه و باسه م دركاند، ئه ويش
فه رموى: من هه ندى شتى مهولهويم له لايه بوئيان ده نيتم. پيشهكى زور
سوپاسيم كرد. كاتى كه ناردى به شيكى ره شنوسى ئه م ديوانى مهوله وييهى
دوكتور موفتيزاده بوو.

دواى ئه وه فه رموى: له كاتى ئاواره ييماندا له ئيران مالى د. موفتيزاده وهك
ديوان و كوڤرى ئه ده بى وابوو، ده رگاي بو ئيمه له سه ر پشت بوو. له وى
كوڤه بووينه وه و باس باسى شيعر و ئه ده ب بوو.

● كه ئه م ديوانه م ئاماده كرد بو چاپ، ئه م باسه م بىرى به پيژ دوكتور فوئاد
مه عصوم هينايه وه، ئه ويش فه رموى: وهك وه فايهك بو ئه و پياوه مه زنه
ئه ركى له چاپدانى ده گر مه ئه ستوى خوم.

بوئه سوپاسگوزارى هه موو لايانم.

دیوانی مەولەوی

مەلا عبەدوورە سی ناوگۆزی

ئەم کتیبە:

پاشماوەی بەری رهنجیکی فەرھادانە
شاسواری بواری ئەدەب و زمانی کوردی دوکتۆر
محەمەد صدیقی موفتیزادە یە. ئەم بەشە ی ئەم دیوانە لە
لیواری گۆری لە ناوچوون و تیداچوونی سامانی
کە لە پووری کوردی گەراوە تەو.
د. موفتیزادە لەم کارەدا جیاواز لە ھەموو ئەو کارانە ی تا
ئێستا بۆ دیوانی مەولەوی کراون، سووری خەرمانی دیوانی
مەولەوی بە شیوہ یەکی زانستییانە ی و ھا کە مە گەر
ھەر ئەو کردبیتی، لە بەر شەمالی لیکۆلینە و ھا
شەن و کەو کردوو.

0-0369-0000-1

9780036900000

نرخێ ھەردوو بەرگە کە (۱۵۰۰۰) دینارە

لەسەر ئەرکی بەرێز
دوکتۆر فوناد مەعصوم چاپ کراوە